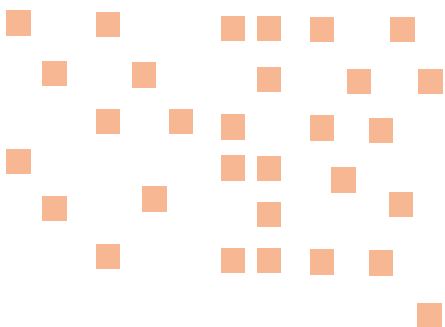

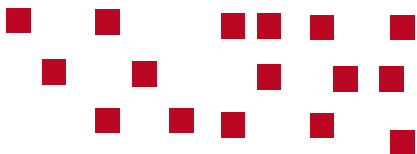
KOMORY

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej na Komorach

DPU-WIKP-424/389/2026
30.06.2026

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa na Komorach.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Populacja Komorów liczy około 900 tys. (dane z 2026 r.).^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Większość ludności to osoby o mieszanym pochodzeniu: afrykańskim, arabskim, europejskim, indyjskim, malajskim, malgaskim. Wśród ww. ludności wyróżnia się obecnie następujące grupy etniczne: Antalote, Cafre, Makoa, Oimatsaha, Sakalava i Shirazi.^{[2][3][4]}

SKŁAD RELIGIJNY

Okolo 98% ludności Komorów to muzułmanie sunniccy. Rzymscy katolicy, szyici, ahmadi oraz protestanci stanowią łącznie mniej niż 2% populacji. Niemuzułmanie to głównie obcokrajowcy, którzy skupiają się w stolicy kraju, Moroni, oraz w stolicy Anjouan – Mutsamudu. Szyici i ahmadi mieszkają głównie na wyspie Anjouan.^[5]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Zgodnie z konstytucją z 2001 r., zmienioną w latach 2009, 2014 i 2018, wyspy Wielki Komor (Grande Comore), Mohéli, Anjouan i Majotta tworzą Związek Komorów. Majotta jest jednak nadal administrowana przez Francję.^[6]

Władza wykonawcza rządu federalnego spoczywa w rękach prezydenta, którego wspierają trzej wiceprezydenci.^[7]

¹ Wordometer, Comoros Population (LIVE), <https://www.worldometers.info/world-population/comoros-population/>

² Państwowy Instytut Wydawniczy PWN, Komory. Ludność. <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Komory-Ludnosc;4574517.html>

³ Being African, Comoros, <https://beingafrican.org/comoros/>

⁴ Minority Rights Group, Comoros, <https://minorityrights.org/country/comoros/>

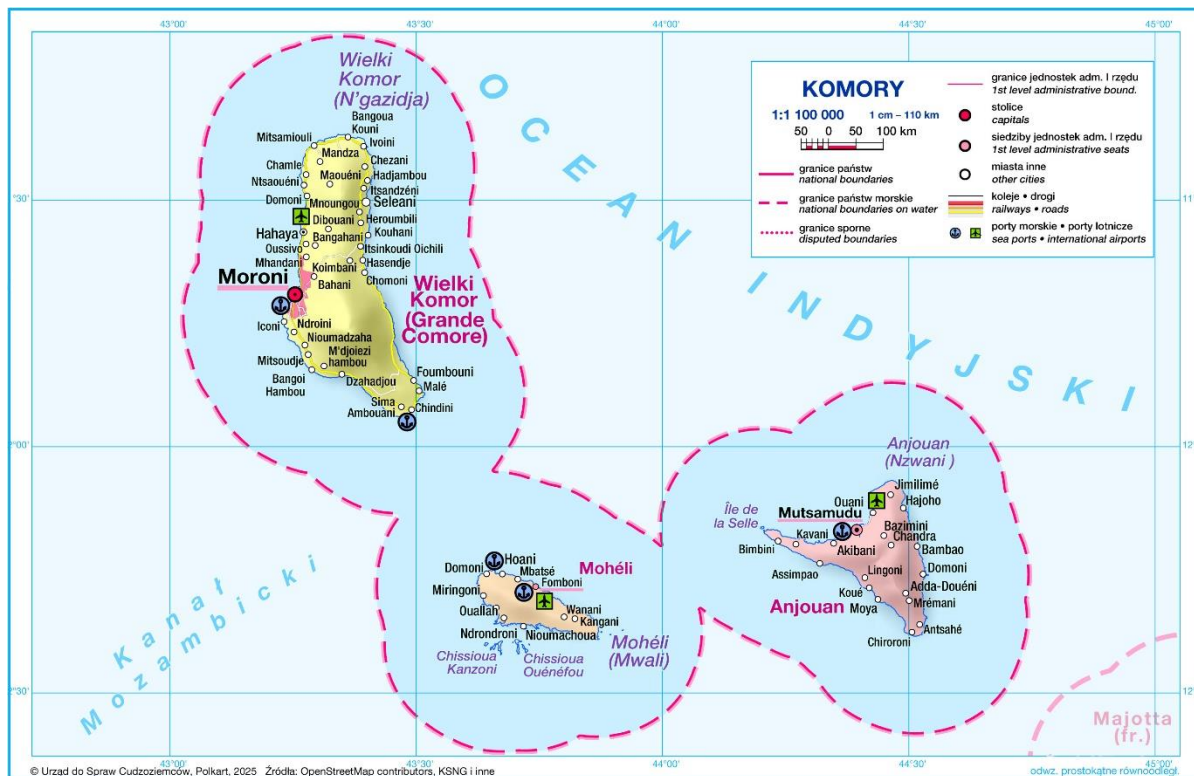
⁵ USDOS (US Department of State), 2023 Report on International Religious Freedom: Comoros, 26.06.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/comoros/>

⁶ Britannica, Comoros, Government and society, <https://www.britannica.com/place/Comoros/Government-and-society>

⁷ Britannica, Comoros, Government and society, <https://www.britannica.com/place/Comoros/Government-and-society>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Komory dzielą się na 3 autonomiczne wyspy: Wielki Komor (Grande Comore), Mohéli, Anjouan, które z kolei są podzielone na prefektury. Gminy są najmniejszymi jednostkami administracyjnymi tego kraju.^[8]

Mapa. Podział administracyjny Komorów.

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Prezydent pełni funkcję głowy państwa oraz szefa rządu. Urząd prezydenta rotuje między wyspami w pięcioletnich kadencjach, z możliwością jednokrotnej reelekcji. W realizacji zadań władzy wykonawczej prezydent jest wspierany przez Radę Ministrów, składającą się z maksymalnie 15 członków powoływanych przez Prezydenta. Niezależnie od Prezydenta Unii, każda wyspa wybiera własnego Gubernatora, odpowiedzialnego za administrację na poziomie wyspy.^[9]

Prezydent Komorów jest wybierany bezpośrednio w wyborach ogólnokrajowych na pięcioletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego ponownego wyboru. Każdy wiceprezydent pełni swoją funkcję przez pięć lat i reprezentuje jedną z trzech wysp.^[10]

Ostatnie wybory prezydenckie odbyły się w styczniu 2024 r. **Prezydent Komorów, Azali Assoumani**, został ponownie wybrany na czwartą kadencję w wyborach, które

⁸ Geopostcodes, Comoros Administrative Divisions, <https://www.geopostcodes.com/country/comoros/administrative-divisions/>

⁹ NYULAWGLOBAL, Introduction to the Law and Legal System of the Islands of Comoros, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/comoros.html>

¹⁰ Britannica, Comoros, Government and society, <https://www.britannica.com/place/Comoros/Government-and-society>

opozycja określiła jako „sfalszowane”. Zgodnie z danymi ogłoszonymi przez krajową komisję wyborczą – Ceni, uzyskał on 63% głosów. Frekwencja wyborcza była jednak bardzo niska – wyniosła jedynie 16%, co wiązano z bojkotem wyborów ogłoszonym przez ugrupowania opozycyjne.^[11]

RZĄD I PREMIER

Władza wykonawcza jest sprawowana przez prezydenta.^[12]

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

W Związku Komorów funkcjonuje jednoizbowy organ ustawodawczy – Zgromadzenie Unii Komorów, liczące łącznie 33 członków. Spośród nich 24 członków wybieranych jest w wyborach bezpośrednich większością bezwzględną, w dwóch turach, jeśli wymaga tego wynik głosowania. Pozostałych 9 deputowanych wybierają pośrednio trzy zgromadzenia wyspowe. Kadencja członków Zgromadzenia trwa pięć lat.^[13]

Do kompetencji Zgromadzenia należy stanowienie ustaw, uchwalanie budżetu państwa oraz sprawowanie kontroli nad władzą wykonawczą.^[14]

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 12 stycznia i 16 lutego 2025 r. Wygrała je partia prezydenta Azali Assoumani – **Konwencja Odnowy Komorów**, zdobywając 31 mandatów parlamentarnych (93.9%).^[15]

SYSTEM PRAWNY

System prawny Komorów stanowi unikalną konstrukcję mieszaną, opartą na trzech odrębnych filarach:

- prawie francuskim – obejmującym przede wszystkim prawo publiczne, prawo cywilne oraz procedury sądowe,
- prawie islamskim (szariacie) – regulującym w szczególności kwestie rodzinne i osobowe,
- prawie zwyczajowym – opartym na lokalnych tradycjach i normach społecznych, stosowanym zwłaszcza w sprawach wspólnotowych.^[16]

¹¹ BBC News, Comoros President Azali Assoumani wins fourth term in disputed poll, 17.01.2026, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68002934>

¹² NYULAWGLOBAL, Introduction to the Law and Legal System of the Islands of Comoros, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/comoros.html>

¹³ NYULAWGLOBAL, Introduction to the Law and Legal System of the Islands of Comoros, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/comoros.html>

¹⁴ NYULAWGLOBAL, Introduction to the Law and Legal System of the Islands of Comoros, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/comoros.html>

¹⁵ IPU Parline, Comoros, Assembly of the Union, Election Results, <https://data.ipu.org/parliament/KM/KM-LC01/election/KM-LC01-E20250112/>

¹⁶ NYULAWGLOBAL, Introduction to the Law and Legal System of the Islands of Comoros, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/comoros.html>

KARA ŚMIERCI

Przepisy prawne Komorów przewidują karę śmierci. Według najnowszego raportu Amnesty International z 2026 r., w 2025 r. sądy tego kraju orzekły dwa wyroki śmierci, nie wykonano jednak żadnej egzekucji.^[17] Kara śmierci nie została na Komorach wykonana od 1997 r.^[18]

W dniu 29 lipca 2025 r. Dyrektor Generalny Administracji Więziennej, Soilihi Ali Said, potwierdził w mediach, że na Komorach 14 osób pozostaje skazanych na najwyższy wymiar kary. Informację tę podał Le Journal de Mayotte w artykule „Comores : quatorze personnes dans le couloir de la mort” („Komory: czternaście osób w celi śmierci”) z 29 lipca 2025 r.^[19]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, na Komorach w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęły łącznie: w 2024 r. 3 osoby, natomiast do października 2025 r. – 2.^[20] W 2026 r. śmierć poniosła 1 osoba.^{[21][22]}

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Jako niewielkie państwo wyspiarskie położone w zachodniej części Oceanu Indyjskiego, Komory nie utrzymują konwencjonalnych sił zbrojnych. Zadania w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa realizują Siły Obronne Komorów, funkcjonujące na wzór żandarmerii oraz koncentrujące się na utrzymaniu stabilności wewnętrznej, patrolowaniu wód przybrzeżnych oraz reagowaniu na klęski żywiołowe.^[23]

Ze względu na ograniczoną liczbę ludności, niewielki budżet oraz podatność na zagrożenia strategiczne, Komory w znacznym stopniu polegają na współpracy międzynarodowej – zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa morskiego, walki z piractwem oraz ochrony ludności. Działania sił zbrojnych mają charakter defensywny i są ukierunkowane na ochronę terytorium, bezpieczeństwo państwa oraz współpracę regionalną w ramach organizacji takich jak Komisja Oceanu Indyjskiego (IOC) czy Unia Afrykańska.^[24]

¹⁷ Amnesty International, Death penalty report 2025, 05.05.2026, <https://www.amnesty.org.uk/knowledge-hub/all-resources/death-penalty-report-2025/>

¹⁸ World Coalition Against the Death Penalty, Comoros, <https://worldcoalition.org/pays/comoros/>

¹⁹ Amnesty International, Death penalty report 2025, 05.05.2026, <https://www.amnesty.org.uk/knowledge-hub/all-resources/death-penalty-report-2025/>

²⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Komory, 01.01.2024 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²¹ Arab News, One dead in Comoros as clashes erupt over rising fuel prices, 16.05.2026, <https://www.arabnews.com/node/2643814/world>

²² Dawn, Comoros suspends fuel price hikes after deadly protests, 17.05.2026, <https://www.dawn.com/news/2000742>

²³ Military Power Rankings, Comoros Military Power Ranking 2026, <https://www.militarypowerrankings.com/military-power/comoros>

²⁴ Military Power Rankings, Comoros Military Power Ranking 2026, <https://www.militarypowerrankings.com/military-power/comoros>

Od 1976 r. Francja utrzymuje niewielką bazę morską i kontyngent Legii Cudzoziemskiej na wyspie Majotta (fr. Détachement de Légion Étrangère de Mayotte, DLEM). Oddział ten będący najmniejszą samodzielną jednostką operacyjną francuskiej Legii Cudzoziemskiej, w 2024 r. został poddany reorganizacji oraz przekształcony w nowy 5. Pułk Cudzoziemski (5e RE).^[25] 27 września 2010 r. Francja i Związek Komorów podpisały umowę o partnerstwie obronnym mającą na celu rozwój zdolności sił zbrojnych Komorów i współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa morskigo.^[26]

Aktualnie na Komorach nie toczą się działania zbrojne. Nie działają też nielegalne ugrupowania zbrojne.^[27]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Nie znaleziono informacji wskazujących na to, by na Komorach obowiązywało obecnie ustawodawstwo specjalne typu: stan wojenny, operacja specjalna, godzina policyjna itp.

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, na Komorach w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęła w 2024 r. jedna osoba cywilna. Brak jest informacji o ofiarach śmiertelnych wśród cywilów w 2025 r.^[28], natomiast w 2026 r. źródła wspominają o jednej ofierze cywilnej (zabita w trakcie protestów).^{[29][30]}

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2024 r. do chwili obecnej na terenie Komorów nie odnotowano regularnych działań zbrojnych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

²⁵ Foreign Region Detachment, Foreign Legion Detachment in Mayotte, <https://foreignlegion.info/units/foreign-legion-detachment-in-mayotte/>

²⁶ Ministère de L'Europe et des Affaires Etrangères, France Diplomacy, France and Comoros, <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/comoros-islands/france-and-comoros-65119/>

²⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Komory, 01.01.2024 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Komory, 01.01.2024 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁹ Arab News, One dead in Comoros as clashes erupt over rising fuel prices, 16.05.2026, <https://www.arabnews.com/node/2643814/world>

³⁰ Dawn, Comoros suspends fuel price hikes after deadly protests, 17.05.2026, <https://www.dawn.com/news/2000742>

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2024 r. do chwili obecnej na terenie Komorów nie odnotowano działań partyzanckich, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2024 r. do chwili obecnej na terenie Komorów nie odnotowano działań odwetowych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

W okresie od początku 2024 r. do chwili obecnej na terenie Komorów nie odnotowano zagrożeń związanych ze złą sytuacją humanitarną, która byłaby spowodowana jakimkolwiek konfliktem zbrojnym.

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2024 r. do chwili obecnej na terenie Komorów nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W okresie od początku 2024 r. do chwili obecnej na terenie Komorów odnotowano jeden przypadek pozaprawnego zabójstwa dokonanego przez funkcjonariusza policji – do zdarzenia doszło w styczniu 2024 r. w Vouvouni (Wielki Komor).^[31]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Napięcia polityczne na Komorach mogą okresowo narastać, zwłaszcza w okresach wyborczych. Demonstracje mogą pojawiać się nagle, zakłócać ruch drogowy i niekiedy przybierać gwałtowny charakter, prowadząc do starć z siłami bezpieczeństwa. W styczniu 2024 r. jedna osoba zginęła w wyniku postrzału w głowę, a co najmniej 25 zostało rannych podczas gwałtownych protestów, które wybuchły po reelekcji prezydenta Komorów Azali Assoumaniego.^{[32][33]} W trakcie demonstracji doszło ponadto do dewastacji, plądrowania i spalenia budynków w stolicy.^[34]

³¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Komory, 01.01.2024 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Komory, 01.01.2024 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³³ Reuters, One dead, at least 25 injured in Comoros protests over president's re-election, 18.01.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/night-curfew-imposed-comoros-after-presidents-re-election-sparks-protests-2024-01-18/>

³⁴ BBC, Comoros election: Internet cut after protests, 19.01.2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68027892>

W 2025 r. nie odnotowano znaczących protestów ulicznych ani ofiar śmiertelnych związanych z niepokojami społecznymi.

W połowie maja 2026 r. w całym kraju wybuchły strajki oraz gwałtowne demonstracje, wywołane znacznymi, odgórnie wprowadzonymi podwyżkami cen benzyny i oleju napędowego (będącymi konsekwencją globalnych zaburzeń gospodarczych wynikających z konfliktu na Bliskim Wschodzie). Podczas starć z siłami bezpieczeństwa na wyspie Anjouan zginęła jedna osoba, a pięć kolejnych zostało rannych. W następstwie tego zdarzenia prezydent Assoumani czasowo zawiesił podwyżki cen paliw, dążąc do przywrócenia porządku publicznego.^{[35][36][37]}

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Poważnym problemem na Komorach jest handel ludźmi. Komory są krajem pochodzenia i punktem tranzytowym ofiar wyzysku seksualnego i wyzysku w pracy, będąc częścią szlaku handlu ludźmi z Afryki Wschodniej do Zatoki Perskiej. Obywatele Komorów, w tym dzieci, bywają poddawani pracy przymusowej na wyspie Majotta (która jest departamentem zamorskim Francji) w rolnictwie, budownictwie i pracy domowej. Szczególnie narażone na wyzysk, molestowanie, handel ludźmi w celach seksualnych i pracę przymusową, narażone są dzieci ze środowisk wiejskich, migrujące do obszarów miejskich w poszukiwaniu lepszych perspektyw.^[38]

Komory są także niedużym rynkiem docelowym handlu heroiną, ale ich rola jako punktu tranzytowego narkotyku zyskała na znaczeniu na szlakach Afryka–Azja, dzięki bliskości ośrodków redystrybucyjnych, takich jak np. Madagaskar. Głównymi miejscami przeznaczenia heroiny przewożonej tranzytem przez Komory są kraje Afryki oraz, w mniejszym stopniu, Europa i Ameryka Północna.^[39]

Międzynarodowe organizacje przestępcze, często z udziałem podmiotów państwowych, są odpowiedzialne za handel ludźmi i przemyt na Komorach. Na przykład obywatele Madagaskaru kontrolują rynek przemytu wanilii, podczas gdy podmioty z Tanzanii dominują na rynku handlu narkotykami i ułatwiają przemyt ludzi na Majottę. Osoby pochodzące z Madagaskaru również odgrywają rolę w handlu narkotykami.^[40]

Szeroko rozpowszechniona korupcja w strukturach państwowych sprawia, że urzędnicy publiczni ułatwiają prowadzenie działalności przestępczej. Istnieją dowody na zaangażowanie niektórych urzędników wysokiego szczebla w przemyt oraz handel narkotykami, ludźmi i żółwiami.^[41]

³⁵ The Straits Time, One dead in Comoros as clashes erupt over rising fuel prices, 16.05.2026, <https://www.straitstimes.com/world/one-dead-in-comoros-as-clashes-erupt-over-rising-fuel-prices>
<https://www.straitstimes.com/world/one-dead-in-comoros-as-clashes-erupt-over-rising-fuel-prices#:~:text=The%20unrest%20follows%20a%20broader,citing%20the%20Middle%20East%20conflict>.

³⁶ Arab News, One dead in Comoros as clashes erupt over rising fuel prices, 16.05.2026, <https://www.arabnews.com/node/2643814/world>

³⁷ Dawn, Comoros suspends fuel price hikes after deadly protests, 17.05.2026, <https://www.dawn.com/news/2000742>

³⁸ Global Organized Crime Index, Comoros, <https://ocindex.net/country/comoros>

³⁹ Global Organized Crime Index, Comoros, <https://ocindex.net/country/comoros>

⁴⁰ Global Organized Crime Index, Comoros, <https://ocindex.net/country/comoros>

⁴¹ Global Organized Crime Index, Comoros, <https://ocindex.net/country/comoros>

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja i prawo zapewniają swobodę przemieszczania się wewnętrznego i podróży zagranicznych, a władze kraju generalnie przestrzegają tego prawa.^[42]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Wyspa Wielki Komor przyjmuje największą liczbę migrantów wewnętrznych. Najpopularniejszymi regionami dla migrantów wewnętrznych są regiony: Moroni (wyspa Wielki Komor), Mutsamudu (wyspa Anjouan), Fomboni (wyspa Mohéli) i Bambao (wyspa Anjouan).^[43]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Na Komorach nie odnotowuje się przymusowych przesiedleń lub innego rodzaju wewnętrznych ruchów uchodźczych.

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

W ogólnodostępnych źródłach informacji brak jest wzmianek na temat fali uchodźców z Komorów przebywających w krajach ościennych, do których dochodziłoby w chwili obecnej.

PODSUMOWANIE

Komory są republiką. Jakkolwiek prawo tego kraju przewiduje karę śmierci, nie jest ona wykonywana.

Sytuacja bezpieczeństwa na Komorach jest stabilna. Na terenie kraju nie toczy się konflikt zbrojny, a ludność cywilna nie jest celem ataków.

Na Komorach nie odnotowuje się wewnętrznych ani zagranicznych przymusowych przesiedleń i ruchów uchodźczych.

⁴² USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Comoros, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/comoros/>

⁴³ Integral Human Development, Comoros, <https://migrants-refugees.va/country-profile/comoros/>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Komory, 01.01.2024 do 10.10.2025, dane pobrano 16.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. Amnesty International, Death penalty report 2025, 05.05.2026, <https://www.amnesty.org.uk/knowledge-hub/all-resources/death-penalty-report-2025/>
3. Arab News, One dead in Comoros as clashes erupt over rising fuel prices, 16.05.2026, <https://www.arabnews.com/node/2643814/world>
4. BBC News, Comoros President Azali Assoumani wins fourth term in disputed poll, 17.01.2026, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68002934>
5. BBC, Comoros election: Internet cut after protests, 19.01.2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68027892>
6. Being African, Comoros, <https://beingafrican.org/comoros/>
7. Britannica, Comoros, Government and society, <https://www.britannica.com/place/Comoros/Government-and-society>
8. Dawn, Comoros suspends fuel price hikes after deadly protests, 17.05.2026, <https://www.dawn.com/news/2000742>
9. Foreign Region Detachment, Foreign Legion Detachment in Mayotte, <https://foreignlegion.info/units/foreign-legion-detachment-in-mayotte/>
10. Geopostcodes, Comoros Administrative Divisions, <https://www.geopostcodes.com/country/comoros/administrative-divisions/>
11. Global Organized Crime Index, Comoros, <https://ocindex.net/country/comoros>
12. Integral Human Development, Comoros, <https://migrants-refugees.va/country-profile/comoros/>
13. IPU Parline, Comoros, Assembly of the Union, Election Results, <https://data.ipu.org/parliament/KM/KM-LC01/election/KM-LC01-E20250112/>
14. Military Power Rankings, Comoros Military Power Ranking 2026, <https://www.militarypowerrankings.com/military-power/comoros>
15. Ministere de L'Europe et des Affaires Etrangeres, France Diplomacy, France and Comoros, <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/comoros-islands/france-and-comoros-65119/>
16. Minority Rights Group, Comoros, <https://minorityrights.org/country/comoros/>
17. NYULAWGLOBAL, Introduction to the Law and Legal System of the Islands of Comoros, <https://www.nyulawglobal.org/globalex/comoros.html>

18. Państwowy Instytut Wydawniczy PWN, Komory. Ludność. <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Komory-Ludnosc;4574517.html>
19. Reuters, One dead, at least 25 injured in Comoros protests over president's re-election, 18.01.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/night-curfew-imposed-comoros-after-presidents-re-election-sparks-protests-2024-01-18/>
20. The Straits Time, One dead in Comoros as clashes erupt over rising fuel prices, 16.05.2026, <https://www.straitstimes.com/world/one-dead-in-comoros-as-clashes-erupt-over-rising-fuel-prices>
[prices/~:text=The%20unrest%20follows%20a%20broader,citing%20the%20Middle%20East%20conflict.](https://www.straitstimes.com/world/one-dead-in-comoros-as-clashes-erupt-over-rising-fuel-prices/~:text=The%20unrest%20follows%20a%20broader,citing%20the%20Middle%20East%20conflict.)
21. USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Comoros, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/comoros/>
22. USDOS (US Department of State), 2023 Report on International Religious Freedom: Comoros, 26.06.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/comoros/>
23. Wordometer, Comoros Population (LIVE), <https://www.worldometers.info/world-population/comoros-population/>
24. World Coalition Against the Death Penalty, Comoros, <https://worldcoalition.org/pays/comoros/>